

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-6-008

(Muafiyet)

Karar Sayısı : 23-60/1160-415

Karar Tarihi : 21.12.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER: Damla YAZ, Nezir Furkan KIRAN, Büşra ALKAN, Berat Hilal GÜLER, Kamil Enes PÖGE, Mehmet TUNÇDEMİR,
Taner ÇAKIR, Sıla YALÇIN, Ahmet Burak KARADUMAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ
Temsilcileri: Av. M. Togan TURAN, Av. Gülçin DERE,
Av. A. Kansu AYDOĞAN YEŞİLALTAY, Av. Oğulcan HALEBAK
Av. İrem DEYNELİ
Orjin Maslak Eski Büyükdere Cad. No:27 K:11 34485
Maslak/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ'nin piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik satış sonrası hizmetlerinin sunulmasına ilişkin olarak kurgulayacağı hibrit sisteme muafiyet verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 28.02.2023 tarih ve 36076 sayı ile intikal eden Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ (TOGG) tarafından yapılan başvuruda; TOGG'un piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik satış sonrası hizmetlerinin sunulmasına ilişkin olarak kurgulayacağı hibrit sistemin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından aynı Kanun'un 5. ve 12. maddesi çerçevesinde muaf tutulması talep edilmektedir.
- (3) Değerlendirme sürecinde, görülen eksiklikler üzerine 28.03.2023 tarih ve 61522 sayı, 01.08.2023 tarih ve 69592 sayı ile TOGG'dan; 25.09.2023 tarih ve 73410 sayı ile TOGG ile Yetkilendirilmiş Zincir Servis Sözleşmesi (YZS Sözleşmesi) imzalayan ve Bosch Sanayi ve Ticaret AŞ (BOSCH) ile imzaladıkları servis sözleşmeleri kapsamında Bosch Car Service adı altında faaliyet gösteren (.....) adet münferit BOSCH servisinden bilgi talep edilmiştir. Talep edilen bilgilere ilişkin cevabi yazılar 22.05.2023 ile 05.10.2023 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (4) Bunun üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 14.12.2023 tarih ve 2023-6-008/MM sayılı Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
  - BOSCH'un yetkili zincir servisleri ile TOGG arasındaki ilişkinin acentelik ilişkisi olarak değerlendirilemeyeceği ve başvuru konusu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında yer aldığı,
  - TOGG'un piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik satış sonrası hizmetlerinin sunulmasına ilişkin olarak kurgulayacağı hibrit sistem çerçevesinde, BOSCH ile akdettiği Küresel Servis Ağı Sözleşmesi'nin ve bakım onarım servisleri

ile imzaladığı Yetkilendirilmiş Zincir Servis Sözleşmesi'nin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

- Bununla birlikte başvuru konusu sözleşmelere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1. TOGG

- (6) TOGG, elektrikli binek otomobiller ile hafif ticari araçlar başta olmak üzere, her türlü elektrik motorlu aracın geliştirilmesi, üretimi ve ticaretini yapmak, her türlü elektrikli motorlu aracın, bu araçlarda kullanılan her türlü motor, yedek parça, gövde, kasa, karoser, batarya ve benzer montaj/yarı montaj ürünlerin, ürün gruplarının, her türlü mekanik ve elektronik aksamın ve elektrikli otomotiv ana ve yan sanayisindeki her türlü ürünlerin (mobilité ve bağlantılılık ürünleri ve hizmetleri dâhil) kısmen veya tamamen üretimi, tasarımı, alımı, satışı, kiralınması, ihracatı, ithalatı, montajı, bakımı, test edilmesi, entegre edilmesi, geliştirme ve iyileştirmesi, servisi ile ana sözleşmesinde yazılı olan alanlarda hizmet vermektedir. Şirketin hâlihazırdaki hissedarlık yapısı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 1: TOGG'un Ortaklık Yapısı

Hissedar Ünvanı	Hisse Oranı (%)
AG Anadolu Grubu Holding AŞ	(.....)
BMC Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ	(.....)
Turkcell Gayrimenkul Hizmetleri AŞ	(.....)
Vestel Elektronik San. ve Tic. AŞ	(.....)
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	(.....)
Toplam	100

Kaynak: Bildirim Formu

- (7) TOGG'un iştirakleri ise şu şekildedir:

- *TRUGO Akıllı Şarj Çözümleri San. ve Tic. AŞ (TRUGO)*: Elektrik enerjisiyle çalışan her türlü araç bataryalarına yönelik yurt içinde ve yurt dışında şarj istasyonları kurmak, işletmek, kiraya vermek ve bayilikler vermek amacıyla kurulmuştur. Ayrıca elektrik enerjisiyle çalışan her türlü aracın ihtiyaç duyacağı makine, ekipman ve parçaların ticaretini, ithalatını, ihracatını, üretimini, satışını, dağıtımını, tedarikini ve pazarlamasını yapmaktadır.
- *SIRO Silk Road Temiz Enerji Depolama Teknolojileri Sanayi ve Ticaret AŞ (SIRO)*: Elektrikli araçlar için batarya üretmek üzere TOGG ve Farasis Energy (Gan Zhou) Co. Ltd. tarafından kurulmuştur. Türkiye, Kuzey Kıbrıs, Avrupa, Orta Doğu, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Afrika'da otomotiv sektöründe ve/veya bu sektör dışında faaliyette bulunan müşterilere enerji depolama amacıyla sunulacak batarya hücresi, modülü, paketi, komple çözümleri, batarya yönetim sistemi, termal (ısı) sistemleri ve bunlarla ilgili mekanik, elektrik/elektronik, elektromekanik tüm parçalara ilişkin araştırma, geliştirme, mühendislik, üretim, satış, dağıtım, tedarik, hizmet ve satış sonrası hizmet alanında faaliyet göstermektedir. Ayrıca enerji depolama çözümleri ve teknolojileri üretimini gerçekleştirecek tesisler inşa etme, bu tesislerin bakımını sağlama, bu tesisleri işletme ve bu amaçla anılan tesislere yatırımda bulunma, parçaları ve hammaddeleri temin etme, patentleri, tasarımları, markaları ve sair her

türlü fikri mülkiyet haklarını geliştirme, bunları tescil ettirme ve kullanma gibi faaliyetlerde bulunmaktadır.

- *TOGG Europe GmbH*: Almanya’da kurulan şirket, elektrikli otomobiller ve hafif ticari araçlar başta olmak üzere her türlü elektrikli aracın geliştirilmesi, tasarımı, üretimi ile satışı, kiralanması, ithalatı, ihracatı ve ticareti alanında faaliyet göstermektedir. Ayrıca elektrikli otomobiller ve mobilite çözümleri konusunda kullanıcı merkezli (User Experince based) tasarımların yapılması ve geliştirilmesi, her türlü elektrikli aracın geliştirilmesi amacıyla prototip üretilmesi, test, montaj/yarı montaj ürünler ve entegrasyonu ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi, yeni mobilite çözümlerinin (örneğin elektrikli arabalar) ve tüketici/müşteri ile ilgili dijital teknolojilerin ve iş stratejilerinin yanı sıra yazılım tabanlı ürün ve hizmetlerin tasarımı, geliştirilmesi ve uygulanması, mobil uygulamalar için internetin, web platformlarının ve web sitelerinin tasarımı, kurulumu, geliştirilmesi, multimedya hizmetlerinin pazarlanması, video, ses ve veri iletişimi, bunların kiralanması, edinilmesi, ithalatı ve ihracatı ile birlikte işletilmesi, elektronik ticaret ve ilgili tüm hizmetler ile faaliyetlerin yanı sıra yapay zeka için büyük veri iş çözümleri, dijital çalışanlar ve hizmetlerin sağlanması ve ayrıca sistem entegrasyonunun uygulanması alanlarında da faaliyet göstermektedir.

G.1.2. BOSCH

- (8) BOSCH’un dâhil olduğu Bosch Grubu, teknoloji ve servis tedariki alanında faaliyet göstermektedir. 1886 yılında, Robert Bosch tarafından Stuttgart’ta kurulan şirketin çoğunluk hissesi, 1964 yılından bu yana, kar amacı gütmeyen dernek statüsünde olan Robert Bosch Stiftung GmbH’ye aittir. Bosch Grubu, Robert Bosch GmbH ve 60 ülkedeki 470 bağlı kuruluş ve bölge şirketinden oluşmaktadır. BOSCH’un %100 hissedarlığı Robert Bosch Internationale Beteiligungen AG’ye aittir. Bosch Grubu şirketleri Türkiye’de, teknoloji ve hizmetler alanında tedarikçi olarak faaliyet göstermektedir. BOSCH, “Mobilite Çözümleri”, “Enerji ve Bina Teknolojileri”, “Sanayi Teknolojileri” ile “Dayanıklı Tüketim Malları” alanlarında faaliyet gösteren toplam beş şirketten oluşmaktadır. Aynı zamanda, Bosch Grubu bünyesindeki Türkiye ve Orta Doğu Genel Müdürlüğü konumunda olan BOSCH, aralarında Türkiye, Afganistan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Filistin, Irak, İran, İsrail, Katar, Kuveyt, Lübnan, Pakistan, Umman, Ürdün, Suriye, Suudi Arabistan ve Yemen’in de olduğu 17 ülkenin merkezi konumundadır.
- (9) Bosch Grubu’na bağlı olan şirketler ile bu şirketlerin Türkiye’de faaliyet gösterdiği sektörlere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 2: Bosch Grubu’nun Türkiye’deki Faaliyet Alanları

Ünvan	Faaliyet Gösterdiği Sektörler
BOSCH	Mobilite Çözümleri, Sanayi Teknolojileri, Enerji ve Bina Teknolojileri, Dayanıklı Tüketim Malları
Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. AŞ	Enerji ve Bina Teknolojileri
Bosch Rexroth Otomasyon San. ve Tic. AŞ	Sanayi Teknolojileri
Bosch Fren Sistemleri San.i ve Tic. AŞ	Mobilite Çözümleri
BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ	Dayanıklı Tüketim Malları
Kaynak: TOGG’un Cevabi Yazısı	

- (10) Başvuru konusu Küresel Servis Ağı Sözleşmesi’nin (Küresel Sözleşme) tarafı olan BOSCH, “Otomotiv İlk Donanım”, “Otomotiv Yedek Parça”, “Endüstri 4.0 ve İnovasyon Çözümleri”, “Elektrikli El Aletleri” ve “Güvenlik Sistemleri” alanlarında faaliyet göstermektedir. İlgili iş kollarına yönelik bazı bilgiler aşağıda yer almaktadır:
- *Otomotiv İlk Donanım*: Bosch mobilite çözümleri çatısı altında faaliyet gösteren iş kolları ve mobilite çözümleri sunan BOSCH’un alt şirketleri, araştırma-geliştirme ve

üretim merkezlerinde geliştirilen ve üretilen ileri teknoloji otomotiv sistemlerini ve hizmetlerini Türkiye pazarında araç üreticilerine sunmaktadır.

- *Otomotiv Yedek Parça:* Bağımsız otomobil zincir servis ağı, servis eğitimi ve servis ekipmanları satış ve faaliyetlerini sürdüren bu iş kolu; satış, pazarlama, satış sonrası teknik hizmet ve Bosch servis yönetimi olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Bosch otomotiv yedek parça iş kolu, otomotiv sektöründe satış sonrası servis, servis ekipmanları ve yedek parça tedarikçilerinden biri olarak Bosch Otomotiv eğitimleri vermekte ve kendisi ile Bosch Car Service/Bosch Diesel Service/Bosch Diesel Center sözleşmeleri akdederek Bosch markasını kullanmak suretiyle hizmet veren ayrı tüzel kişilikleri haiz olan ve herhangi bir motorlu taşıt üreticisi markası çatısı altında olmayan bağımsız motorlu taşıt servis işletmeleri aracılığıyla da sektörde hizmet vermektedir. BOSCH, otomotiv yedek parça pazarında; dizel sistemleri, benzin püskürtme sistemleri, filtreleme sistemleri, fren sistemleri, direksiyon sistemleri, servis ekipmanları, döner motorlar olarak adlandırılan marş motorları, elektrikli motorlar, silecek sistemleri, aydınlatma sistemleri, kayış ve akü gibi ürün gruplarında yedek parça sağlayıcısı olarak ürünlerin BOSCH'un kurduğu dağıtım sistemi üyesi dağıtıcılar eliyle diğer sistem üyesi yedek parça dağıtıcılarına, perakendecilere, son kullanıcılara ve bakım onarım için talep eden teşebbüslere satılmasını sağlamaktadır.
- *Endüstri ve İnovasyon Çözümleri:* BOSCH bünyesindeki Endüstri ve İnovasyon Çözümleri Satış Birimi, sanayide dijital dönüşüm, kurumsal girişimcilik ve farklı alanlarda iş geliştirme ve danışmanlık faaliyetlerine odaklanmakta ve Bosch Grubu'nun bu alandaki küresel bilgi birikimini Türkiye pazarına sunmayı hedeflemektedir. Bosch Tasarım Merkezi statüsü altında çalışan birim, veri ve yazılım mühendisleri, yalın üretim uzmanları, dijital dönüşüm uzmanları, IT uzmanları ve proje yöneticilerinden oluşmaktadır.
- *Elektrikli El Aletleri:* Bosch Türkiye Elektrikli El Aletleri, taşınabilir elektrikli el aletleri, tezgâh üstü elektrikli el aletleri, aksesuarlar, bahçe aletleri ve ölçme aletleri olmak üzere beş ayrı kategoride, hem profesyonel hem de hobi amaçlı ürünler sunmaktadır.
- *Bina Teknolojileri:* Bosch Bina Teknolojileri'nin ürün yelpazesinde video gözetim, hırsız alarmı, yangın algılama, genel seslendirme ve acil anons sistemlerinin yanı sıra kartlı geçiş ve kontrol sistemleri ile mühendislik yazılım çözümleri bulunmakta olup bu iş kolunun ana sorumluluk alanları bu ürünler yönünden, satış, iş geliştirme, pazarlama faaliyetlerini yürütmek, eğitim ve teknik destek vermektir.

G.2. Bildirim Konusu Sözleşmeler

- (11) Başvuru, TOGG'un piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik satış sonrası hizmetlerinin sunulmasına ilişkin olarak kurgulayacağı hibrit sistemin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından aynı Kanun'un 5. ve 12. maddesi çerçevesinde muaf tutulmasına ilişkindir. Bildirim Formu'nda, TOGG tarafından sunulan satış sonrası hizmetlerin yedek parçaların dağıtımı ile bakım ve onarım hizmetlerinin sunulmasından ibaret olduğu belirtilmiş, TOGG'un söz konusu hizmetlerin sunulmasında hibrit bir yapı kurgulamayı planladığı ve söz konusu yapının hizmetlerin sunulmasındaki oyunculara göre üç ana grupta incelenebileceği ifade edilmiştir:
- İlk olarak; TOGG'un Türkiye genelinde, TOGG tüzel kişiliği altında ve kendi ağı dâhilinde (.....) ila (.....) adet arasında yetkili servis noktası kurmayı planladığı; TOGG'un kurmayı planladığı bahse konu yetkili servislerin TOGG ile aynı ekonomik

bütünlük altında faaliyet göstereceği; söz konusu yetkili servislerin yalnızca TOGG marka araçlara satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri sunacağı ve yedek parça satışında bulunacağı ifade edilmiştir.

- İkinci olarak; TOGG'un Türkiye genelinde çeşitli servis sağlayıcıları ile anlaşması olan ve her marka araca Bosch Car Service adı altında hizmet veren bakım ve onarım zinciri sağlayıcısı BOSCH ile bir hizmet alım ilişkisine girmeyi hedeflediği; bu bağlamda TOGG ile BOSCH arasında Küresel Servis Ağı Sözleşmesi (Küresel Sözleşme) akdedildiği ve bahse konu sözleşmenin (.....) tarihi itibarıyla imzalanarak yürürlüğe girdiği; buna istinaden TOGG'un, münferit BOSCH Yetkilendirilmiş Zincir Servisleri ile YZS Sözleşmesi akdetmeyi hedeflediği belirtilmiştir.
- Son olarak TOGG'un, gerek BOSCH'la gerek Bosch Yetkilendirilmiş Zincir Servisleri ile yaptığı sözleşmeler kapsamında herhangi bir münhasırlık hükmü bulunmadığından satış sonrası hizmetleri sunan başkaca üçüncü taraf bakım ve onarım zincirleri ile birtakım anlaşmalar yapabileceği ifade edilmiştir.

G.2.1. Küresel Servis Ağı Sözleşmesi (Küresel Sözleşme)

- (12) Küresel Sözleşme'de belirtildiği üzere TOGG, müşterilerine satış sonrası bakım, onarım, servis, garanti ve geri çağırma gibi hizmetleri sağlayacak bir atölye ağına ihtiyaç duymakta ve anılan hizmetlerin müşterilere sağlanması hususunda Küresel Sözleşme kapsamında BWN Garajları¹ olarak adlandırılan Bosch Yetkilendirilmiş Zincir Servisleri ile iş birliği yapmak ve Bosch Servis Ağı'nı bu hizmetlerin ana sağlayıcısı olarak kullanmak istemektedir.
- (13) Sözleşme ile BOSCH, çeşitli yerlerdeki BWN Garajları'nın ayrı ayrı YZS Sözleşmesi imzalamaları koşuluyla TOGG Atölyeleri olmaları için işe alınma süreçlerinde TOGG'a yardımcı olacaktır. Ayrıca BOSCH, TOGG'un servis gereksinimini karşılamak için TOGG Ek Atölye Seviyeleri'ni karşılayan BWN Garajları'ndan (.....) adedini TOGG Atölyesi olarak işe almak için makul çaba gösterecek ve TOGG Atölyeleri için, kendisi ve TOGG adına Bosch Servis Ağı'nı yönetecektir.
- (14) Küresel Sözleşme kapsamında, BOSCH tarafından sağlanacak hizmetler karşılığında TOGG, Küresel Sözleşme'de tanımlanan ücretleri BOSCH'a ödeyecektir. Küresel Sözleşme'nin gereği olarak TOGG, BOSCH'un servis ağına bulunan ve TOGG yetkilendirilmiş zincir servisi olma konusunda istekli olan münferit servisler ile YZS Sözleşmesi akdedecek ve söz konusu yetkilendirilmiş zincir servisler Bosch markası güvencesinde, TOGG yetkilendirilmiş zincir servisleri olarak herhangi bir münhasırlık barındırmayacak şekilde faaliyet göstereceklerdir.
- (15) Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda, Küresel Sözleşme'nin önem arz eden hükümlerine aşağıda yer verilmektedir. Öncelikle Küresel Sözleşme'nin 3.11. maddesinde; BOSCH, TOGG ve BWN Garajları arasındaki ilişkilerin, hiçbir tarafta münhasır olmayacağı ve Bosch Servis Ağı ile ilgili olarak TOGG'a münhasır haklar tanınmayacağı; ayrıca, TOGG ve BOSCH'un bölge dağıtıcıları, atölyeleri, atölye sağlayıcıları ve/veya Orijinal Ürün Üreticileri (OEM) dâhil diğer sağlayıcı ve/veya ortaklarla sözleşme yapmaya hakkı olduğu düzenlenmiştir.

¹ BWN Garajları, Küresel Sözleşme'de Bosch Servis Ağı'nı oluşturan bağımsız atölyeler olarak tanımlanmıştır.

- (16) Küresel Sözleşme'de BOSCH'un sağlayacağı hizmet 4. maddede genel hatlarıyla şu şekilde sayılmıştır: TOGG ile istişare ederek her bir bölgede TOGG araçlarının satışı başlamadan önce bir uygulama planı belirlemek, her bir bölgede TOGG Atölyeleri olarak işe alım için TOGG'un potansiyel aday BWN Garajları'nı, BWN Garaj ortakları popülasyonundan seçeceği uygun, nitelikli ve deneyimli adaylardan oluşan bir listeyi TOGG'a vermek, Atölye İşe Alım Süreci'ne uygun olarak BWN Garajları'nın TOGG Atölyeleri olarak işe alınmasında TOGG'a yardımcı olmak, her bir ülkede TOGG Sözleşmeleri imzalanmadan önce her bir BWN Garajı'nın TOGG Servis Gereklilikleri'ni karşılayabildiğini teyit etmek, BOSCH Asgari Atölye Seviyeleri'nin her bir TOGG Atölyesi tarafından TOGG müşterilerine sunulmasını sağlamak, BWN Garajları'nı (TOGG Atölyeleri dâhil) düzenli şekilde TOGG ile ortaklaşa denetlemek, denetimlerinin sonuçlarını ve varsa düzeltici işlemler ve iyileştirmelerle ilgili önerilerini TOGG'a bildirmek ve ilgili TOGG Atölyeleri'nin hepsinin derhal bu düzeltici işlemleri ve iyileştirmeleri uygulamasını sağlamak, TOGG Atölyeleri'nin yönetimi hakkında TOGG'a düzenli olarak güncel bilgilendirme yapmak, BWN Garajları'nın dış tabela/reklam gerekliliklerini uygulamasını sağlamak.
- (17) Bununla birlikte, BOSCH'un araç satışı ile ilgili hizmet sağlamayacağı ve BOSCH'un TOGG atölyelerinin YZS Sözleşmesi'ne aykırı davranışlarından sorumlu olmayacağı Küresel Sözleşme'nin 5. maddesinde açıkça düzenlenmiştir.
- (18) TOGG'un yükümlülükleri Küresel Sözleşme'nin 7. maddesinde genel hatlarıyla şu şekilde sayılmıştır: Herhangi bir bölgede araç satışlarının başlamasından en az (.....) önce BOSCH'a o bölgeye dâhil ülkeler için bir pazara giriş planı vermek, araç satışlarının başlamasından en az (.....) önce TOGG Atölyeleri'ne bu atölyelerin TOGG Sözleşmeleri'nden doğan yükümlülüklerine uyması için gerek duydukları Servis Deneyimi Sağlayıcıları'nı sunmak, herhangi bir belirli bölgede araç satışlarının başlamasından en az (.....) önce BOSCH'a ilgili belirli bölgede bir bölgesel ağ lansman ve olanaklandırma planı ile TOGG Atölyeleri için eksiksiz eğitim belgeleri sağlamak, gerekli bütün özel servis araçlarının, ilgili bölgelerde araç satışlarının başlamasından en az (.....) önce her bir TOGG Atölyesi için hazır olmasını sağlamak, Kullanıcı Empati Platformu (User Empathy Programme, UEP) 2 uygulamasını kullanan müşterilere bir çevrim içi rezervasyon çözümü sağlamak, TOGG atölyelerinin sağlayacağı tanımlanmış hizmetler için önerilen fiyatlamayı TOGG Sözleşmelerine dâhil etmek, UEP yoluyla TOGG Atölyeleri'nin TOGG Sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmesine olanak sağlamak için makul olarak gereken güncel ve yaygın otomotiv endüstri standartlarını karşılayan bütün bilgi ve süreçlere her bir TOGG Atölyesi'nin erişimini sağlamak. İlâveten, TOGG'un; TOGG araçları, parçalar, aksesuarlar ve diğer ürünlerle ilgili bütün garanti ve geri çağırma taleplerinin idaresi ve çözümünden tek başına sorumlu olacağı da yine sözleşmede düzenlenmiştir.
- (19) Küresel Sözleşme, bahse konu sözleşme ile hedeflenen iş birliğinin ve beklenen faydanın temini için BOSCH'a birtakım haklar tanımaktadır. Buna göre TOGG'un, Küresel Sözleşme'nin 9. maddesi kapsamında BOSCH ile gerekmesi halinde hizmetlerin sağlanması için gerekli olduğu ölçüde kullanılmak ve hiçbir şekilde başka amaçlarla kullanılmamak üzere; satış hacmi planlaması, araç geliştirme ve üretim

² YZS Sözleşmesi'nde Kullanıcı empati programı, "kullanıcıların ve servis çalışanlarının hizmeti ifa etmek için kullanacağı sistem" anlamında tanımlanmıştır.

kilometre taşları, bölgesel pazar lansman zaman çizelgeleri, araç teslim hacimleri, araç servis geçmişleri ve TOGG tanılama (diyagnostik) verileri gibi birtakım bilgi ve belgeleri paylaşacağı düzenlenmiştir.

- (20) BOSCH'un, Küresel Sözleşme'de belirlenmiş ağ yönetim hizmetleri ve servis işe alım hizmetlerini TOGG'a sağlaması karşılığında TOGG, BOSCH'a sözleşmenin *Ücretler ve Ödeme Programı* başlıklı ekinde (Ek-8) belirtilen ücretleri ödeyecektir.
- (21) Küresel Sözleşme'nin süresini ve feshedilmesini düzenleyen hükümler ise şu şekildedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

G.2.2. Yetkilendirilmiş Zincir Servis Sözleşmesi (YZS Sözleşmesi)

- (22) Yukarıda açıklandığı üzere; Küresel Sözleşme'de düzenlenen hükümler uyarınca BOSCH, belirtilen amaçlar doğrultusunda TOGG'un zincir servis ağından yararlanmasına izin verecek ve çeşitli lokasyonlarda seçilen zincir servislerin TOGG araçlarına bakım onarım hizmeti sağlamak üzere yetkilendirilmesi konusunda iş birliği gösterecektir.
- (23) Bununla bağlantılı olarak, TOGG, BOSCH'un servis ağında bulunan ve TOGG yetkilendirilmiş zincir servisi olma konusunda istekli olan münferit servisler ile YZS Sözleşmesi akdedecektir. Başvuruda yetkilendirilmiş zincir servislerin, (i) *TOGG markalı binek otomobillere satış sonrası bakım onarım hizmeti sağlama* ve (ii) *TOGG yedek parçalarını TOGG adına muhafaza ederek bakım onarım hizmetlerinde kullanıcıya sunmak* üzere, BOSCH çatısı ve markası güvencesinde, münhasır olmayan TOGG yetkilendirilmiş zincir servisi olarak faaliyet göstereceği ifade edilmektedir. Başvuruda ayrıca, TOGG markalı araçların satış sonrası bakım onarım hizmetlerine ilişkin faaliyetlerinin, sözleşme ile kurulacak yetkilendirilmiş zincir servis ağı aracılığıyla niceliksel seçici dağıtım sistemi esaslarına göre yürütüleceği ifade edilmektedir.
- (24) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, YZS Sözleşmesi'nin önem arz eden hükümleri aşağıda sıralanmıştır. Bu kapsamda öncelikle YZS Sözleşmesi'nde yetkilendirilmiş zincir servislere ilişkin olarak:
- TOGG'un sözleşmenin hükümleri çerçevesinde TOGG yedek parçaları, kullanıcılara³ ve TOGG Dağıtım ve Servis Sistemi Üyeleri'ne⁴ TOGG tarafından bizzat veya Yetkilendirilmiş Zincir Servis tarafından TOGG adına muhafaza edilen stok üzerinden kullanılabileceği (madde 4.1),
  - Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, sözleşmede mutabık kalınan husus ve şartlardan başka herhangi bir şekilde TOGG yedek parçaları kullanmayacağı (madde 4.2),

³ Sözleşme kapsamı ürünleri, yeniden satmak üzere değil, kendi kullanımı için satın alan veya alacak olan gerçek veya tüzel kişiler ile Türk Ticaret Kanunu'nda veya diğer mevzuatta sözü edilen herhangi bir şirket veya teşebbüs anlamında kullanılmıştır.

⁴ YZS Sözleşmesi'nin "Tanımlar" kısmında; "*Togg akıllı cihazlarının satış sonrası ihtiyaçlarına yönelik TOGG'un kendisinin kurduğu veya yetkilendirdiği zincir servisler*" şeklinde tanımlanmıştır.

- Garanti'nin⁵, her halükarda 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat ile getirilen yükümlülöklere uygun olacağı ve Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in kullanıcılara Garanti'den daha fazla hak veren diğer servis işlemleri veya imkânları sunmasından doğan her türlü masraf ve talepten münhasıran Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in sorumlu olacağı (madde 4.3),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, kullanıcıların Garanti kapsamındaki haklarının kullanılmasından öncelikle sorumlu ve kullanıcılar karşısında ilk muhatap olacağı ve kullanıcıların bu hakları kullanmasının herhangi bir şekilde gecikmesi ya da engellenmesine sebep olması halinde, TOGG'un bu sebepten ötürü katlanacağı her türlü ek maliyetten münhasıran sorumlu olacağı (madde 4.4.),
- TOGG'un, Yetkilendirilmiş Zincir Servis'e, tedarik edilecek sözleşme kapsamı ürünlerin⁶ tavsiye edilen perakende fiyat listesini göndereceği; Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in ise, kullanıcılara şeffaf bir hizmet sunmak amacıyla TOGG'un açıkladığı azami veya tavsiye edilen perakende fiyatları kullanıcıların bilgisine sunacağı (madde 4.5.),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in azami kalitede servis hizmetini temin edebilmek için Garanti kapsamında yapılan tamir, ücretsiz bakım ve araç geri çağırma hizmetlerinde sözleşmede tanımlandığı haliyle TOGG yedek parçaları harici bir yedek parça kullanmayacağı; tamirde kullandığı parçaların kalitesi hususunda kullanıcıları yanlış yönlendirmeyeceği; aksi durumda farklı yedek parça kullanımından ve kullanıcının eksik/yanlış bilgilendirilmesinden doğan her türlü sorumluluğun münhasıran Yetkilendirilmiş Zincir Servis'e ait olacağı (madde 4.7),
- TOGG aksi yönde yazılı bir talimat vermediği sürece Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, masrafları TOGG tarafından karşılanan garanti, geri çağırma ve diğer teknik kampanyaları uygularken ve/veya TOGG yedek parçalarının kullanılmasını öngören, uzatılmış garanti⁷ kapsamındaki ücretsiz sözleşmeli bakım çalışmalarını yaparken sadece TOGG yedek parçaları kullanacağı (madde 4.8),
- TOGG yedek parçaları dışında bir yedek parçanın kullanılması halinde, TOGG'un söz konusu yedek parça ile ilgili herhangi bir sorumluluk taşımayacağı ve Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in kullandığı TOGG yedek parçaları dışındaki bir veya birden fazla yedek parçanın tedariki veya kullanımı ile ilgili olarak ortaya çıkan her türlü talebi bizzat karşılayacağı veya ilgili yedek parça üreticisinden talep edeceği ve TOGG'a yönelen her türlü talepten TOGG'u bağışık tutacağı (madde 4.9),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, önceden TOGG'un yazılı onayını almaksızın TOGG Dağıtım ve Servis Sistemi'nin üyesi olmayan üçüncü şahıslara servis kampanyası, geri çekme kampanyası veya hizmet programı literatüründe yer alan bilgileri hiçbir şart ve surette açıklamayacağı, bu ve benzer her türlü bilginin kendi alt teşkilatınca da açıklanmasına izin vermeyeceği (madde 4.14),

⁵ "Garanti" ifadesi YZS Sözleşmesi'nin 4.2. maddesinde; "*Yedek Parçaları satın alan kullanıcılara temin edilecek garanti*" şeklinde ifade edilmiştir.

⁶ YZS Sözleşmesi'nin "Tanımlar" kısmında; yedek parçalar ile bakım ve onarım hizmetlerinin servis anlamına geldiği, "Servis" ifadesinin ise TOGG Akıllı Cihazlarına bakım ve onarım hizmetlerinin verildiği yer ve/veya hizmet anlamında olup TOGG tarafından geliştirilmiş bakım ve onarım hizmetleri, *know-how* ve uygulamalarının bütünü anlamında kullanıldığı belirtilmiştir.

⁷ Teşebbüsten iletilen cevabi yazıda, sadece 2024 yılı için belirlenen yedek listedeki kullanıcılar için TOGG Akıllı Cihazı satın almaya hak kazananlara ücretsiz olarak mekanik kısım için uzatılmış garanti verilmesinin planlandığı; uzatılmış garantinin henüz ücretli olarak sunulmadığını ancak hâlihazırda konuyla ilgili detayların netleştirilmediği beyan edilmiştir.

- TOGG'un, Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in sözleşme kapsamı ürünleri sipariş verebilmesi, stokta bulundurabilmesi ve kullanıcıların kullanımına sunabilmesi için sözleşme kapsamı ürünleri Yetkilendirilmiş Zincir Servis'e tedarik edeceği; bahsi geçen tedarikin, herhangi bir şekilde satış anlamına gelmeyeceği; TOGG yedek parçalarının mülkiyetinin her halükarda TOGG'da kalacağı; Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in TOGG yedek parçaları TOGG için muhafaza edeceği; bu doğrultuda Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, TOGG tarafından kendisine temin edilen ve TOGG adına muhafaza edeceği TOGG yedek parçaların işbu sözleşme ve TOGG standartlarına uygun muhafazasını taahhüt edeceği (madde 4.17),
- TOGG tarafından tedarik edilen yedek parçaların, saklanma koşullarına uygun olarak TOGG adına muhafaza edileceği; Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in TOGG tarafından belirlenecek ve Yetkilendirilmiş Zincir Servis'e bildirilecek stokta bulunduracağı sözleşme kapsamı ürünleri kilitli olarak özel ayrılmış bir alanda dolap ve/veya raf içinde muhafaza edip depolayacağı; yedek parçaların usulüne uygun muhafaza edilmemesinden kaynaklı her türlü zararı gidermekle Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in yükümlü olacağı (madde 4.20),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, bütün personelinin TOGG'un düzenlediği eğitim ve bilgi tazeleme kurslarına katılmasını sağlayacağı, personeli için TOGG'un önerdiği eğitim kurslarını düzenleyeceği; TOGG'un temin ettiği eğitim materyallerini kullanacağı ve eğitim kurslarının TOGG'un her zaman talep etme hakkını haiz olduğu kalite standartlarını karşılamasını sağlayacağı (madde 5.4),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirebilmesi ve TOGG Dağıtım ve Servis Sistemi Standartlarına uyabilmesi için daima belirtilen özellikte tesis standartlarını haiz olacağı (madde 5.5),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, sözleşme kapsamı faaliyetleriyle ilgili olarak gerçekleştirdiği her türlü işlemle sınırlı olmak kaydıyla TOGG'un makul aralıklarla belirleyeceği dönemlerde ve uygun zamanlarda TOGG'un görevlendirdiği şahısların, Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in işyerini veya işyerlerini, TOGG yedek parçalarının stoklarını incelemesine, Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in ekipmanını test etmesine ve TOGG yedek parçaların muhafazası ile ilgili kayıtlarını, sözleşmelerini, hesaplarını vb. denetlemesine izin vereceği (madde 7.1),
- Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirirken işin ifasından kaynaklı 3. şahıslara karşı doğabilecek risklere istinaden (.....) teminatlı mali mesuliyet ve diğer sigorta poliçeleri düzenlemek ve bu poliçelerin geçerliliğini sağlamakla yükümlü olduğu (madde 9)

hususlarına yer verilmektedir.

(25) YZS Sözleşmesi'nde süreye ve feshe ilişkin olarak ise:

- Sözleşmenin taraflarca imzalandığı tarih itibarıyla yürürlüğe gireceği ve (.....) yıl süreyle yürürlükte kalacağı (başlangıç dönemi), başlangıç dönemini takiben (.....) ile yürürlükte kalmaya devam edeceği (madde 11),
- TOGG veya Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, sözleşmenin imzalanmasını takiben (.....) geçmeden feshi ihbar bildiriminde bulunamayacağı (madde 12),
- TOGG veya Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in, birinci yılı takiben, sözleşme süresince, (.....) önceden yazılı ihbarda bulunmak suretiyle her zaman sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebileceği (madde 12)

hususlarına yer verilmektedir.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (26) Dosya konusu satış sonrası bakım ve onarım pazarı, tüketicinin artık satın almış olduğu markaya ilişkin uzman bakım/onarım hizmeti ve o markanın yedek parçalarını almasının gerekmesi dolayısıyla rekabetçi endişelerin daha yoğun olduğu bir pazardır. Zira tüketicinin aracını satın aldıktan sonra, aracının markasına yönelik uzman bakımı alması ve yedek parçayı kullanması gerekmektedir⁸. Bu bağlamda satış sonrası pazarlarda ilgili pazarın tanımlanmasına ilişkin değerlendirmeler motorlu araçların dağıtımına ilişkin ilgili pazar değerlendirmelerinden farklılık arz etmektedir. 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz'un (Kılavuz) 59. paragrafında yedek parça dağıtımına ilişkin olarak, *"Bir taşıt sağlayıcısının yedek parça faaliyetleri bakımından, ilgili ürün pazarı genellikle marka özelinde tanımlanmaktadır. Örneğin, X marka araçlara yönelik yedek parça pazarı. Ancak, ilgili dikey anlaşmanın gerektirdiği durumlarda X markasının belirli bir modeline yönelik yedek parçalarla ya da belli bir yedek parça türü ile sınırlı olmak üzere daha dar bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılması da mümkündür."* açıklamasına yer verilmektedir.
- (27) Benzer şekilde Kılavuz'un 65. paragrafında bakım ve onarım hizmetleriyle ilgili olarak ise, *"Bilindiği üzere, bakım ve onarım hizmetleri, belirli bir marka motorlu taşıtın satın alınmasının ardından ihtiyaç duyulan ve o marka özelinde alınması gereken hizmetlerdir. Bu nedenle, bakım ve onarım hizmetleri bakımından ilgili ürün pazarı tanımı genellikle marka özelinde yapılmaktadır. Örneğin, X marka araçlara yönelik bakım ve onarım hizmetleri pazarı"* açıklamalarına yer verilmektedir.
- (28) Dosya kapsamında yapılan başvuru, TOGG'un piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik münferit BOSCH servisleri tarafından sağlanması planlanan satış sonrası hizmetleri ve bu sistemin kurulmasına ilişkin olarak BOSCH tarafından sağlanacak hizmeti konu almaktadır. Bildirim kapsamında yer verildiği üzere münferit BOSCH servisleri tarafından sunulması planlanan satış sonrası hizmet; bakım ve onarım hizmetlerinin sunulması ve TOGG adına yedek parçaların muhafazasından oluşmaktadır.
- (29) Bildirim kapsamında, BOSCH Yetkilendirilmiş Zincir Servisleri'nin TOGG'un yedek parçalarının dağıtımı açısından motorlu taşıtlara yönelik geleneksel ardıl pazarlarda görülen anlamda bir dağıtım sisteminin parçası olmadığı görülmektedir. Zira servisler satış sonrası bakım onarım hizmetlerini ifa edecek, hizmetin ifası sırasında kullanılacak olan yedek parçalar ise TOGG tarafından tedarik edilecektir. YZS Sözleşmesi'nin 4.17. numaralı maddesi uyarınca *"...tedarikin, herhangi bir şekilde satış anlamına gelmeyeceği; TOGG yedek parçalarının mülkiyetinin her halükarda TOGG'da kalacağı; Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in TOGG yedek parçaları TOGG için muhafaza edeceği..."* ifade edilmektedir. Bu anlamda TOGG ve servisler arasında bir satışa konu olmayan yedek parçalar, servisler tarafından ayrı olarak satılamayacak, yalnızca onarım hizmetinin sunulması açısından zorunlu olarak kullanılacak ve TOGG adına fatura edilecektir. Bu anlamda servisler yedek parça açısından bağımsız bir dağıtım faaliyeti değil, yalnızca muhafaza hizmeti sunmaktadır. Diğer bir deyişle, mevcut dosya kapsamında incelemeye konu edilen sözleşmelerde yer alan hükümler özelinde bir değerlendirme yapıldığında, yedek parça açısından ortada acentelik benzeri bir

⁸ ŞENGÖREN Z. (2012), *Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmaların Düzenlenmesinde Yeni Dönem: AB Uygulamaları Işığında Türkiye İçin Yol Haritası*, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, No: 126, s.83-89.

durumun söz konusu olduğu ve yedek parçaların muhafazasının onarım faaliyetinin sağlanması adına zorunlu, fakat tali bir unsur olduğu göz önüne alınmalıdır. Ayrıca TOGG tarafından yedek parça pazarının henüz oluşma aşamasında olduğu belirtilmektedir. Bu anlamda incelemeye konu dikey sözleşme açısından 4054 sayılı Kanun kapsamında hâlihazırdaki pazar yapısına yönelik yapılacak değerlendirmede yedek parça pazarının ayrı olarak incelenmesini gerektirecek bir unsura rastlanmamıştır. Bununla birlikte ilerleyen süreçte pazarda talebin artmasıyla birlikte TOGG yedek parçalarının ayrıca satılmasının ve satış için yine BOSCH servis ağının kullanılmasının mümkün olduğu düşünüldüğünde ayrı bir TOGG yedek parça pazarı oluşma potansiyeli mümkün olabilecektir. Bu nedenle ilgili ürün pazarları “TOGG marka araçlara yönelik bakım ve onarım hizmetleri pazarı” ve “TOGG marka araçlara yönelik yedek parça pazarı” olarak ayrı ayrı tanımlanmıştır.

G.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (30) Bildirime konu sözleşmeler Türkiye çapında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlere ilişkindir. Sözleşmelerin kapsadığı ürün ve hizmetlerin tüm Türkiye genelinde sağlanmasının planlanması, rekabet koşullarının bölgeler arası büyük farklılıklar göstermiyor olması, BOSCH’un Türkiye’de yaygın bir ağının bulunması ve bu ağın üyeleri olan servislerin potansiyel YZS Sözleşmesi adayları olması, satış sonrası hizmetlere yönelik dağıtım ağı yapılanmasının tüm Türkiye’de uygulanacak olması gerekçeleriyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

G.4. Değerlendirme

G.4.1. TOGG ile BOSCH Yetkilendirilmiş Zincir Servisler Arasındaki İlişkinin 4054 Sayılı Kanun’un 4. Maddesi Kapsamında Olup Olmadığının Değerlendirmesi

- (31) Dosya kapsamında öncelikli olarak sözleşme tarafı teşebbüsler arasındaki ticari ilişkinin incelenmesi gerekmektedir. Zira başvuru kapsamında bakım onarım servisleri ile TOGG arasındaki ilişkinin ve sözleşmenin kurgusunun, otomotiv piyasasındaki geleneksel yapılardan farklılık arz ettiği görülmekte, TOGG yedek parçalarının mülkiyetinin yetkilendirilmiş zincir servisler geçmemekle birlikte servisler tarafından muhafaza edilerek TOGG adına satışının yapılması, onarım hizmetinin TOGG adına fatura edilmesi gibi bazı hususlar akla taraflar arasında bir acentelik ilişkisinin mevcut olup olmadığına ilişkin soruyu getirmektedir.
- (32) Türk Ticaret Kanunu’nun 102. maddesi “*Ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya işletmenin çalışanı gibi işletmeye bağlı bir hukuki konuma sahip olmaksızın, bir sözleşmeye dayanarak, belirli bir yer veya bölge içinde sürekli olarak ticari bir işletmeyi ilgilendiren sözleşmelerde aracılık etmeyi veya bunları o tacir adına yapmayı meslek edinen kimseye acente denir*” hükmünü amirdir. Diğer taraftan, acentelik ilişkisi müvekkil ile acente arasında bir çeşit özel temsil ilişkisi olup acentelik ilişkisi nedeniyle yapılan sözleşmelerde her türlü risk müvekkile aittir. Ayrıca acentenin yapmış olduğu işlemlerden doğan her türlü hak ve borç da müvekkil üzerinde doğar.
- (33) Rekabet hukuku açısından ise, acente ile müvekkil arasındaki ilişki kural olarak rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olarak kabul edilmemektedir. Ayrıca acenteliğe ilişkin yaklaşım Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz’da (Dikey Kılavuz) “*Müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamalar genellikle Kanun’un 4. maddesi kapsamında olmadıkları için, prensip olarak muafiyet rejiminin de konusu değildir. Akdedilen anlaşmanın adının acentelik anlaşması olması, bu anlaşmanın kendiliğinden Kanun’un 4. maddesi kapsamında olmadığı anlamına gelmemektedir. Burada, teşebbüsler arasındaki ilişkinin Kanun’un 4. maddesi kapsamında olup olmadığını belirleyen faktör, acentenin, müvekkili tarafından atandığı*

faaliyetlerle ilgili olarak ticari veya mali bir risk alıp almadığıdır. Şayet, acente müvekkili adına yapmış olduğu ya da aracılık ettiği sözleşmeden dolayı herhangi bir mali veya ticari risk almamışsa, acente ile müvekkil arasındaki ilişki Kanun'un 4. maddesi kapsamı dışındadır" şeklinde ifade edilmektedir.

(34) Ek olarak, Dikey Kılavuz'un 12. paragrafında ise;

"Kanun'un 4. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağına belirleyici faktör olan risk, her bir olayın kendi özellikleri göz önünde bulundurularak değerlendirilecektir. Başka bir ifadeyle, riskin kimde olduğunun tespitinde, teşebbüsler arasındaki hukuki ilişkinin değerlendirilmesiyle yetinilmeyecek, aynı zamanda pazarın ekonomik durumu da dikkate alınacaktır. Aşağıda örnek olarak sayılan hallerden bir ya da daha fazlası söz konusu olduğunda, taraflar arasındaki ilişki Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınacaktır:

- Taşıma masrafları da dâhil olmak üzere mal veya hizmetlerin alım veya satımına ilişkin masraflara acentenin katkıda bulunması.

- Acentenin satış artırma faaliyetlerine doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunmaya zorunlu tutulması.

- Stokta tutulan sözleşme konusu malların finansmanı ya da kayıp malların maliyeti gibi riskleri acentenin taşıması ve satılmayan ürünleri acentenin müvekkile iade edememesi.

- Acentenin satış sonrası hizmet, tamir veya garanti hizmeti vermekle yükümlü tutulması.

- Acentenin, söz konusu pazarda faaliyet gösterebilmek bakımından gerekli olabilecek ve sadece bu pazarda kullanılabilir yatırımlar yapmak zorunda bırakılması.

- Satılan ürünün sebep olduğu zararlardan dolayı üçüncü kişilere karşı acentenin sorumlu olması.

- Müşterilerin sözleşmenin şartlarını yerine getirmemesinden dolayı, acentenin, komisyonunu alamamasının dışında başka bir sorumluluk taşıması."

ifadelerine yer verilmektedir. Bu açıdan Kurulun geçmiş kararlarında ticari risk ve sorumluluk faktörünü nasıl değerlendirdiği önem kazanmaktadır.

(35) Kurulun AVON⁹ kararında "... Bununla birlikte satış temsilcilerinin stoklarında bulunan ürünlerin kayıp olması, bozulması vb. riskleri de satış temsilcileri üstlenmektedir. Satış temsilcileri satılan ürünlerin sebep olduğu zararlardan dolayı üçüncü kişilere karşı AVON ile birlikte müteselsilen sorumludur" ifadesi yer almakta ve anılan satış temsilcilerinin 4054 sayılı Kanun'un kapsamı içerisinde yer aldığı ifade edilmektedir. Kurulun ARAL OYUN¹⁰ kararında ise "Nitekim ARAL ile perakendeciler arasındaki ilişkide perakendecilerin kendi satış fiyatlarını belirleyebildiği ve promosyon ile kampanyalara ilişkin kararları kendilerinin aldığı görülmektedir. Teşebbüslerin pazarlama stratejisini belirlemede serbest oldukları bu ilişkide risk almadıkları ve pazarda sadece ARAL'ın acentesi şeklinde davrandıkları savunması gerçekçi görülmemektedir. Bu nedenle ARAL ile perakendeciler arasındaki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların 4054 sayılı Kanun kapsamı dışında olması gerektiği yorumuna katılmak mümkün değildir." İlgili Kurul kararlarından anlaşılacağı üzere yetkili satıcıların fiyatların belirlenmesi üzerinde takdirinin olması ve ayrıca gerçekleştirilen hizmetin ifası nedeniyle oluşabilecek zararlar bakımından müvekkil ile müteselsilen sorumlu olması ticari ilişkiyi acenteliğin ötesine taşıyan unsurlar olarak görülmektedir. Dosya konusu işlem kapsamında YZS Sözleşmesi'nin 17.1 maddesi uyarınca yetkilendirilmiş zincir servisin, YZS Sözleşmesi kapsamındaki servis hizmetlerinin ifasında kendisinin kusur ve/veya ihmali ile sebep olduğu her türlü zarardan TOGG'u tamamen ayrı tutacağı

⁹ 09.03.2023 tarih ve 23-13/223-72 sayılı karar.

¹⁰ 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı karar.

düzenlenmiştir. Ayrıca YZS Sözleşmesi'nin 4.22 maddesinde yer alan "...Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in işbu Sözleşme'de sayılan Yedek Parça saklama ve sunma yükümlülüklerinden herhangi birinin ihlalden kaynaklanan herhangi bir iddia veya talepten Togg'un muaf tutulması ve doğrudan Yetkilendirilmiş Zincir Servis'in münhasıran sorumlu olacağı hususunda mutabık kalmıştır" ifadesiyle yedek parçaların saklanması ve sunulmasına yönelik sorumluluk da münhasıran yetkili servise aittir. Ayrıca YZS Sözleşmesi'nde yetkilendirilmiş zincir servisin, sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirirken işin ifasından kaynaklı üçüncü şahıslara karşı doğabilecek risklere istinaden (.....) teminatlı mali mesuliyet ve diğer sigorta poliçeleri düzenlemek ve bu poliçelerin geçerliliğini sağlamakla yükümlü olduğu ifade edilmektedir. TOGG'dan gelen cevabi yazıda zararın bahse konu tutarı aşması halinde ise genel hükümler çerçevesinde kusur sorumluluğu esas alınarak tazminat yükünün TOGG ve/veya yetkilendirilmiş zincir servis üzerinde olduğu belirtilmiştir. Anılan bilgiler çerçevesinde bakım onarım servisleri üzerindeki sorumluluğun acentelik ilişkisinin ötesinde bir sorumluluğa işaret ettiği söylenebilecektir. Zira sözleşmeye ilişkin esas unsur bakım ve onarım hizmetinin sunulmasıdır. Bu hizmeti bizzat sunan yetkili servisler hizmetin sunulması sırasında doğacak zararlardan mali mesuliyet ve diğer sigorta poliçeleri düzenlemek yükümlülüğü ile de fiilen sorumlu kılınmaktadır. Bu anlamda, yetkili servisler geleneksel bir acentenin aracılığa ilişkin faaliyetlerinin ötesine geçerek bizzat hizmeti sunmakta ve bu hizmetin sonuçlarından kaynaklı mali sorumluluğa katlanmaktadır. Diğer taraftan TOGG tarafından yetkilendirilmiş zincir servislere gönderilen fiyat listelerinin tavsiye nitelikte olduğu anlaşılmakta, bakım onarım servisleri tarafından tüketiciye daha uygun bir teklif verilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

- (36) Acenteliğe yönelik değerlendirmeler adına diğer bir değerlendirme unsuru ise ticari ilişki kapsamında yapılan yatırımlardır. Kurulun MARS¹¹ kararında bu unsur "...pazarda faaliyet gösterebilmek bakımından gerekli olabilecek ve sadece bu pazarda kullanılabilecek yatırımlar yapmak zorunda bırakıldığı söylenebilecektir. Buna göre, MARS ile SEANS ve PASİFİK arasında acentelik ilişkisi bulunmamaktadır ve sözleşmeler 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir." şeklinde ifade edilmiştir. Bu nedenle yetkili zincir servislerin ilgili pazarda kullanılacak önemli yatırımlar yapma zorunluluğu olmasının acentelik ilişkisini ortadan kaldıracabileceği değerlendirilebilecektir. İncelemeye konu sözleşmeler bakımından, yetkilendirilmiş zincir servislerden gelen cevabi yazılarda TOGG araçları için bakım ve onarım hizmetinin sağlanabilmesi için gereken yatırımın sahip olunan fiziki koşullarla değişkenlik gösterebileceğinin belirtilmesiyle beraber, ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek için batarya lifti, izoleli el aletleri, diaznoz cihazı, kamera radar kalibrasyon cihazı, elektrikli araç şarj ünitesi, rot-balans ayar cihazları, koruma kıyafetleri ve özel aparatlar gibi birçok ekipmana yatırım yapılmasının gerekli olabileceği; ayrıca ekipmanların yetkili zincir servislerce sağlanacağı ve sözleşmenin yenilenmemesi veya fesih gibi durumlarda yatırımların yetkili zincir servislerde kalacağı ifade edilmiştir. Bu anlamda yetkili servislerce yapılacak yatırımların acentelik faaliyetinde görülmesi beklenen olağan yatırımların ötesinde olduğu da değerlendirilmektedir.
- (37) Son olarak ise, YZS Sözleşmesi kapsamındaki esas hizmetin doğrudan yetkili servislerce verilmesi hususu üzerinde durulacaktır. Avrupa Komisyonu'nun yayınlamış olduğu 2022/C 248/01 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tüzüğü'ne İlişkin Rehber'in 33. paragrafında Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Anlaşma'nın 101/1.

¹¹ 20.11.2015 tarih ve 15-41/682-243 sayılı Karar.

maddesinin uygulanması açısından genel olarak bir acentenin sözleşme konusu hizmetleri bizzat kendisinin sağladığı durumlarda acente olarak değerlendirilmeyip ilgili düzenleme kapsamında olacağı ifade edilmiştir. İlgili işlem kapsamında, yetkilendirilmiş zincir servislerin, (i) *TOGG markalı binek otomobillere satış sonrası bakım onarım hizmeti sağlanması* ve (ii) *TOGG yedek parçalarının TOGG adına muhafaza edilerek bakım onarım hizmetlerinde kullanıcıya sunulması* faaliyetleri açısından bir aracılık faaliyetinde bulunmadığı, doğrudan anılan hizmetleri sunduğu görülmektedir. Bu nedenle dosya konusu ticari ilişkinin acentelik olarak nitelendirilmesi mümkün görünmemektedir. Yukarıda anılan gerekçeler göz önüne alındığında yetkili BOSCH zincir servislerle TOGG arasındaki ilişkinin acentelik ilişkisi olarak değerlendirilemeyeceği ve bu sebeplerden dolayı ilgili sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.

- (38) Küresel Sözleşme incelendiğinde yukarıda yer verildiği üzere, taraflar arasında YZS Sözleşmesi'nin uygulanması adına; satış hacmi planlaması, araç geliştirme ve üretim kilometre taşları, bölgesel pazar lansman zaman çizelgeleri, araç teslim hacimleri, araç servis geçmişleri ve TOGG tanılama (diyagnostik) verileri gibi birtakım bilgi ve belgelerin paylaşılacağı öngörülmektedir. Hem TOGG'un hem de BOSCH'un motorlu taşıtlara yönelik bakım onarım hizmeti ağına sahip teşebbüsler olduğu düşünüldüğünde bahse konu pazarda taraflar rakip konumundadır. Keza "*TOGG marka araçlara yönelik yedek parça pazarı*" açısından da tarafların potansiyel olarak rakip olduğu, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında anılan bilgi değişiminin rekabetçi endişe yaratmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.
- (39) YZS Sözleşmesi'ne bakıldığında, TOGG'un bakım ve onarım hizmetleri açısından nicel seçici dağıtım sistemi uygulamayı planladığı anlaşılmaktadır. Nicel seçici dağıtım sistemi, asgari ya da azami satış miktarı şartı veya satıcıların sayısının doğrudan tespit edilmesi gibi doğrudan satıcıların potansiyel sayısını sınırlayan birtakım kriterlerin kullanıldığı bir sistemi ifade ettiğinden¹², satıcıların potansiyel sayısının doğrudan sınırlandırılmasına yönelik düzenlemeler içeren sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.

G.4.2. 2017/3 Sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği Kapsamında Değerlendirme

- (40) Bildirime konu sözleşmelerin niteliği incelendiğinde; Küresel Sözleşme ile amaçlananın BOSCH servis ağı aracılığıyla TOGG araçlarına bakım-onarım, garanti ve geri çağırma hizmetlerinin sağlanması olduğu, bu kapsamda BOSCH'un bu amaçlar için TOGG'un servis ağına erişimini sağlayacağı ve karşılığında ücret alacağı anlaşılmaktadır. Bu anlaşmanın bir gereği olarak da BOSCH tarafından TOGG servisi olmak üzere yetkilendirilebileceği belirtilen servisler ile TOGG arasında YZS Sözleşmesi imzalanacaktır. Her iki sözleşme beraber değerlendirildiğinde sözleşmelerin temel amacının TOGG marka araçlara bakım onarım hizmetleri sağlanması olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bildirime konu anlaşmaların 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.
- (41) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi, grup muafiyetinin uygulanması için anlaşmaların uyması gereken genel koşulları belirlemektedir. Bu çerçevede, maddenin ilk fıkrasında belirtildiği üzere, nicel seçici dağıtım ve münhasır dağıtım konu alan anlaşmaların grup muafiyeti kapsamında olabilmesi için anlaşmaya konu olan pazarda sağlayıcının pazar payının %30'u aşmaması gerekmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca,

¹² Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz, 171. paragraf

nitel seçici dağıtım sistemi öngören anlaşmalar bakımından ise pazar payı eşiği bulunmamaktadır.

(42) TOGG tarafından, araçların satışının yapılmaya başlandığı 2023 yılının ilk on ayında toplam (.....) adet araç satışı gerçekleştirildiği ifade edilmektedir. Yine tarafça 2023 yılının ilk on ayında (.....) adet araca bakım ve onarım hizmeti verildiği belirtilmektedir. Kılavuz'un 66. paragrafında bakım ve onarım hizmetleri bakımından pazar payının bakım ve onarım hizmetlerini yetkili servislerden alan araç adedinin (servise giren araç adedinin) ilgili markanın araç parkında bulunan (trafiğe kayıtlı) araç adedine oranlanarak bulunabileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte ortada oluşma aşamasında bulunan bir pazar yapısı olması, henüz bağımsız servislerin hizmet vermeye başlamaması gibi sebeplerle Kılavuz'da yer alan hesaplama yönteminin kullanılmasının sağlıklı bir sonuç ortaya çıkarmayacağı değerlendirilmektedir. Yedek parçalara yönelik ise TOGG tarafından henüz yedek parça satışının gerçekleştirilmediği ve henüz TOGG marka araçların yedek parçalara yönelik eş değer yedek parça pazarının oluşmadığı belirtilmiştir. Yukarıda yer verilen bakım ve onarım faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkmış olması muhtemel bir yedek parça pazarının da çok sınırlı olduğu varsayılabilir. Anılan nedenlerle 2017/3 sayılı Tebliğ'de yer alan pazar payı eşiği kriterinin karşılanıp karşılanmadığına yönelik kesin bir değerlendirme yapmak mümkün olmamaktadır.

(43) Diğer yandan, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasında, motorlu taşıtlar sektöründe sağlayıcı¹³ ile dağıtıcı¹⁴ arasında akdedilen dikey anlaşmaların sözleşme süresi ve feshi ihbar süresi bakımından aşağıda yer verilen şartlara tabi tutulduğu görülmektedir:

“Muafiyet sağlayıcı ile dağıtıcı arasında yapılan anlaşmanın

a) En az beş yıl süreli olması ve anlaşmada yer alacak olan yenileme isteğini anlaşmanın sona ermesinden asgari altı ay önce bildirmeyi her iki tarafın da kabul etmesi veya,

b) Belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi koşullarıyla uygulanır.”

(44) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında Küresel Sözleşme'nin “GLOBAL SÖZLEŞMENİN BAŞLATILMASI VE FESHİ” başlıklı 14. maddesi şu şekildedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

¹³Tebliğ uyarınca, “dikey anlaşmaya taraf olan ve anlaşma konusu mal veya hizmetleri satan teşebbüs” olarak tanımlanmıştır.

¹⁴Tebliğ uyarınca, “alıcılar ve/veya zincir servisler” olarak tanımlanmıştır. Anılan Tebliğ'de alıcı, “bir teşebbüs namına ve hesabına mal veya hizmetleri satan teşebbüsler de dahil olmak üzere, dikey anlaşmaya taraf olan ve sağlayıcıdan mal veya hizmet satın alan teşebbüs” olarak açıklanmıştır. Diğer yandan, zincir servis ise, “bakım ve onarım zincirleri bünyesinde bakım ve onarım hizmeti veren teşebbüs” olarak ifade edilmektedir.

- (45) YZS Sözleşmesi'nin sözleşme süresine ve feshe ilişkin ilgili hükümleri aşağıda yer almaktadır:

(.....TİCARİ SIR.....)^{15, 16}

- (46) Küresel Sözleşme ve YZS Sözleşmesi'nin söz konusu hükümleri incelendiğinde, sözleşmelerin, belirsiz süreli olarak düzenlendiği ve feshi ihbar süresinin (.....) olarak belirlendiği, dolayısıyla sözleşmelerin fesih süreleri bakımından 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen muafiyet için gerekli olan genel koşulları sağlamadığı anlaşılmaktadır.
- (47) Yukarıda yer verilen açıklamalar sonucunda bildirim konu sözleşmelerin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden faydalanamadığı değerlendirilmekte ve bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesine aşağıda yer verilmektedir.

G.4.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

(a) Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (48) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk şart, malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmasıdır. Bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar olarak kabul edileceği işlemin özelliklerine göre değişmektedir. Rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, bahse konu etkinlik kazanımının objektif olması gerekmekte olup etkinliklerin tarafların sübjektif bakış açıları ile değerlendirilmemesi gerekmektedir.
- (49) Yeni üretim teknolojileri ve metotlarının geliştirilmesi ile üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, yeni ya da gelişmiş bir ürünün üretilmesi, ürün çeşitliliği ve kalitenin artırılması, malın arzında devamlılık sağlanması ve piyasaya girişlerin kolaylaşması işlemin özelliklerine göre ekonomik ve teknik gelişme sağlayan hususlar arasında sayılabilmektedir.
- (50) Başvuruda, Küresel Sözleşme ve YZS Sözleşmesi'ne istinaden kurulacak TOGG satış sonrası hizmetler ağı ile BOSCH'un servis ağı, bilgi birikimi (*know-how*) ve markasından istifade edileceği ve böylelikle; BOSCH'un zincir servis ağı ile TOGG'un elektrikli binek araçlara yönelik teknolojik bilgi ve *know-how*'u bir araya getirilerek tüketiciye en düşük fiyatla, en kaliteli ve son teknoloji hizmet sunulacağı; bu sayede tüketicilerin araç alırken yaşadıkları satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri ile yedek parça sağlanmasına ilişkin kaygılarının, geniş ve kaliteli hizmet sunacak bir ağ kurulması suretiyle giderileceği ve böylece tüketicilerin elektrikli araçlara yöneliminin teşvik edilmiş olacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla; ülkemizin karbon ayak izinde iyileştirme sağlanacağı ve ulaşım ile lojistik sektöründe karbon ayak izi daha düşük elektrikli araçların yaygınlaşmasında önemli bir katkı sağlanarak sektör ve tüketicilerde

¹⁵ İlgili Sözleşme maddesinde "Haklı Sebep Fesih" hükmü düzenlenmiştir.

¹⁶ İlgili Sözleşme maddesinde "Mücbir Sebep Fesih" hükmü düzenlenmiştir.

iklim değişikliğine, yenilenebilir enerjiye ve konvansiyonel içten yanmalı motorlara alternatif çözümlere yönelik farkındalığın artmasına destek olunacağı belirtilmiştir.

- (51) Söz konusu açıklamalar çerçevesinde bahse konu sözleşmelere muafiyet tanınması halinde TOGG'un hâlihazırda kendi bünyesinde yer alan yetkili servislere ek olarak yetkilendirilecek (.....) münferit BOSCH servisi ile ülke genelinde daha etkin bir servis ağına oluşacağı görülmektedir. Bu anlamda her ne kadar incelemeye konu edilen sözleşmeler ile nicel seçici dağıtım sistemi uygulamaya konulacak olsa da sözleşmenin öncelikli etkisinin daha yaygın bir servis ağı yaratmak olduğu anlaşılmaktadır. Daha fazla sayıda servisin, bir elektrikli araç markasına yönelik yetkili servis olarak faaliyet göstermesiyle bu servislerin diğer marka elektrik araçlara yönelik hizmet sağlama kapasitesinde ve tecrübesinde de artış sağlanacağı söylenebilecektir. Böylelikle güçlenen servis ağı sayesinde elektrikli araçlara yönelik talebin artmasıyla yukarıda yer verilen gelişmelerin sağlanması mümkün olabilecektir. Son olarak sözleşmelerin süresi incelendiğinde; her iki sözleşmenin de (.....) olarak düzenlendiği ve (.....) önceden fesih ihbarında bulunmak suretiyle feshedilebileceği düzenlenmiştir. Kısa feshi ihbar sürelerinin hizmet kalitesinin devamlılığı ve iyileştirilmesi ile sistem üyelerinin geçiş maliyetlerinin azaltılması yönünden gerek tüketiciler gerekse sistem üyeleri nezdinde olumlu bir etki yaratacağı; ticari ilişkisinden memnun olmayan servislerin kolaylıkla sözleşmelerini feshederek başka sağlayıcılara hizmet sağlamaya ağırlık vermesinin önünü açtığı değerlendirilebilecektir. Bu açıdan kısa fesih sürelerinin yukarıda ifade edilen gelişmelerle uyumlu olduğu ve tüm bu değerlendirmeler kapsamında muafiyetin ilk koşulunun sağlandığı kanaatine varılmıştır.

(b) Tüketicinin Yarar Sağlaması

- (52) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi, Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde koşul olarak getirilen mal ve hizmet sunumunda gelişme, iyileşme veya ekonomik ve teknik gelişmelerden elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir dengenin bulunması gerekmektedir. Bu çerçevede; tüketicinin sağladığı faydanın ölçülmesi ve değerlendirilmesinde fiyatların seviyesindeki düşüş, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar değerlendirilebilmektedir. Dosya bakımından önem taşıyan potansiyel tüketici faydalarının özellikle satış sonrası etkin hizmetler ve ürün çeşitliliğinin artması açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (53) Bildirim Formunda, TOGG'un satış sonrası hizmetleri ve ilgili sözleşmeler kapsamında, BOSCH ve TOGG'un birbirlerinin teknik bilgi, *know-how* ve servis ağlarından istifade ederek maliyet avantajı sağlayacağı ve bu durumun tüketiciye fiyat düşüşü ve hizmet kalitesinde artış olarak yansıtacağı, hâlihazırda servis hizmeti sunan BOSCH yetkili servislerinin TOGG marka araçlar için de aynı hizmeti sunacak olması ile çok markalılığın temin edileceği belirtilmiştir. Ayrıca elektrikli araçların yapısı göz önüne alındığında ve tüketicilerin ülke çapında servis hizmeti alabilecekleri noktaların azlığı ile teknik bilgi birikiminin yeterli olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, TOGG'un pazara girmesi ve satış sonrası servis hizmetleri sayesinde tüketicinin alternatiflerinin artacağı ifade edilmiştir. Başvuruda ayrıca bakım/onarım servislerinin aynı anda birçok farklı taşıt markasına yönelik hizmet sağlamalarının ve bu tip servislerin yaygınlaşmasının ilgili pazardaki ürün çeşitliliğinde artış sağlayacağı belirtilmektedir.
- (54) Bu kapsamda, elektrikli araçlara yönelik pazarlar incelendiğinde bakım ve onarım servisleri nezdinde bilgi birikiminin yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Pazarda

sağlayıcıların kendi marka/modelleri ile ilgili gerekli eğitimleri almış ve gerekli hizmeti verebilen sınırlı sayıdaki yetkili servisleri haricinde elektrikli araçlara servis hizmeti sunabilen ve bu alan ile ilgili eğitim verebilecek seviyede bilgi birikimine sahip çok markalı çalışan servislerin oldukça sınırlı sayıda olduğu anlaşılmaktadır. Anılan pazar yapısı göz önüne alındığında, başvuru konusu sözleşme ile pazarda elektrikli araçlara yönelik yetkinliği olan ve çok markalı hizmet sağlayan servis sayısında artış sağlanmasının bir tüketici faydası olarak değerlendirilmesi mümkündür.

- (55) Ayrıca başvuru konusu sözleşmelerin akdedilmesine yönelik temel gerekçe olarak Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği kapsamında binek otomobil üreticilerinin Türkiye’de yedi coğrafi bölgede toplam 20 adet servis sağlama yükümlülüğünün bulunması gösterilmiştir. Anılan hükmün tüketiciyi korumaya yönelik olduğu düşünüldüğünde, başvuru konusu sözleşmeler kapsamında genişleyecek servis ağı sayesinde ilgili hükmün şartlarının yerine getirilmesinin tüketici faydasına hizmet ettiği söylenebilecektir.
- (56) Değerlendirilmesi gereken bir diğer husus ise sözleşmelerin süresine ilişkindir. Her iki sözleşmenin de (.....) olarak düzenlendiği ve (.....) önceden fesih ihbarında bulunmak suretiyle feshedilebileceği görülmektedir. Kısa feshi ihbar sürelerinin hizmet kalitesinin devamlılığı ve iyileştirilmesi ile sistem üyelerinin geçiş maliyetlerinin azaltılması yönünden tüketiciler için yarar sağlaması beklendiği ifade edilmiştir. Gerçekten de başvuru konusu sistemin yeni bir yapı olması sebebiyle feshe ilişkin sıkı kuralların uygulanmamasının beklenen tüketici yararları ile çelişki yaratmadığı değerlendirilmektedir.
- (57) Söz konusu açıklamalar çerçevesinde TOGG ve BOSCH arasında imzalanan sözleşmeler ile servis ağının genişleyeceği ve tüketicilerin ülke çapında daha fazla sayıda servis noktasına erişimlerinin olacağı, ilaveten oluşacak maliyet tasarrufu ve *know-how* aktarımı ile hizmet kalitesinin artmasının ve fiyatların düşmesinin mümkün olabileceği, bu kapsamda muafiyetin ikinci koşulunun da sağlandığı değerlendirilmektedir.

(c) İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (58) Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşmanın; ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmaması, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması durumlarının, rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmaması gerekmektedir. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususların ise; pazarda hâlihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı olarak sıralanması mümkündür.
- (59) Bu şartın sağlanması için öncelikli olarak pazar gücü ve pazarın yoğunlaşma derecesinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Motorlu taşıtların dağıtım pazarının oldukça rekabetçi ve artan bir talep yapısı ile karakterize edilebileceği, dolayısıyla dinamik bir görünümde olduğu söylenebilecektir. Zira hâlihazırda sektörde, 44 farklı markanın satış yaptığı ve gün geçtikçe yenilerinin de eklendiği çok oyunculu bir pazar görünümü mevcuttur. Son yıllarda bu markaların dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de elektrikli araçların üretimine yöneldiği görülmekle beraber, 2022 yılı verilerine bakıldığında Türkiye’de elektrikli araçların toplam otomotiv üretiminin içinde yalnızca %1,3 paya sahip olduğu görülmektedir. Diğer yandan TOGG’un 2023 yılı içerisinde teslim edilecek tek bir modelinin mevcut olduğu, otomotiv pazarında 2022

yılında yaklaşık 593.000 araç satışı yapıldığı ve TOGG'un 2023 yılının ilk on ayında sadece (.....) adet araç satışı gerçekleştirdiği göz önünde bulundurulduğunda, TOGG'un pazar payının oldukça düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla TOGG'un yetkili servislerin sayısını kısıtlamayı amaçlayan nicel seçici dağıtım sistemi kurmak istemesinin ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldırmayacağı değerlendirilmektedir. Bunun da ötesinde, TOGG tarafından kurulmaya çalışılan yetkili servis ağı henüz oluşma aşamasında olduğundan, başvuru konusu sözleşmenin öncelikli etkisi TOGG markalı araçlar için hizmet sağlayan servis sayısının artması olacaktır. Genel olarak elektrikli araçlardaki duruma bakıldığında, söz konusu modellerin piyasaya yeni sürülüyor olması dolayısıyla elektrikli araçlara yönelik bilgi birikiminin çok az olduğu, elektrikli araçlara servis hizmeti verebilen sınırlı sayıda yetkili servisin mevcut olduğu söylenebilecektir. Mevcut dosya kapsamında yapılacak sözleşmeler ile BOSCH'un Türkiye çapında yaygın ve geniş zincir servis ağı ile TOGG'un elektrikli araçlara yönelik teknolojik bilgi ve *know-how*'ünün bir araya getirilerek elektrikli araçlara bakım onarım hizmeti verebilen servislerin sayısında artış yaşanacağı ve bu çerçevede rekabetin artacağı değerlendirilmektedir.

- (60) Yedek parça satışı bakımından da benzer bir durum söz konusudur. Zira henüz bağımsız servisler TOGG marka araçlara bakım onarım hizmeti vermeye başlamamıştır ve TOGG'un anlaşma yaptığı servisler giriş yapan araç adedi sınırlıdır. Bu nedenle henüz yedek parça pazarı oluşma aşamasındadır. Ayrıca başvuru konusu sözleşme kapsamındaki servislerce yedek parçaların yalnızca TOGG adına muhafazası sağlanmakta ve bağımsız bir satış işlemi mümkün olmamaktadır. Bu anlamda sözleşme kapsamında yedek parça pazarına yönelik olarak uygulanacak sistem dolayısıyla ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkacağına yönelik bir tespitle bulunulmamıştır.
- (61) Yapılan bu genel değerlendirmelerin yanında başvuru konusu sözleşmenin bazı hükümlerinin de değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. TOGG satış sonrası hizmetlere ilişkin kendisi ile aynı ekonomik bütünlük kapsamında faaliyet gösterecek (.....) arasında yetkili servis noktasının yanı sıra BOSCH ile akdettiği Küresel Sözleşme kapsamında BOSCH'tan hizmet alarak, bahse konu Küresel Sözleşme'ye istinaden çeşitli zincir servisler ile YZS Sözleşmesi akdedecektir. YZS Sözleşmesi kapsamında Türkiye çapında (.....) yetkilendirilmiş zincir servisin belirlendiği ifade edilmektedir. Küresel Sözleşme'nin 3.11. maddesine göre;

“Bosch ve Togg ve BWN Garajları arasındaki ilişkiler, her tarafta münhasır olmayacak ve Bosch Servis Ağı ile ilgili olarak Togg'a münhasır haklar tanınmayacaktır. Togg ve Bosch'un bölge dağıtıcıları, atölyeleri, atölye sağlayıcıları ve/veya OEM'ler dahil diğer sağlayıcı ve/veya ortaklarla sözleşme yapma hakkı vardır.”

- (62) Söz konusu madde uyarınca satış sonrası hizmetlerin sunulması bakımından hem TOGG hem de BOSCH'un bölge dağıtıcıları, atölyeleri, atölye sağlayıcıları ve/veya OEM'ler dâhil diğer sağlayıcı ve/veya ortaklarla sözleşme yapma hakkı olduğu, dolayısıyla herhangi bir münhasırlık veya rekabet etmeme yükümlülüğü öngörülmediği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan TOGG'un başka üçüncü taraf bakım ve onarım zincirleri ile de benzer nitelikte sözleşmeler akdedebileceği ifade edilmektedir.
- (63) Münhasırlık, sağlayıcı ile alıcı arasında yapılan anlaşmalarda yer alan bir hükümle ortaya çıkabileceği gibi uygulamada “fiili münhasırlık” şeklinde de ortaya çıkabilmektedir. YZS Sözleşmesi çerçevesinde TOGG, servislerde yer alan liftleri TOGG araçları için rezerve edecek ve bu kapsamda bekleme durumundaki liftler için servisler ödeme yapacaktır. Başvuru kapsamında, TOGG'un servislerin mevcut lift sayısının azami (.....) TOGG adına rezerve edebileceği, bununla birlikte servise gelecek

TOGG aracı bulunmadığı durumlarda liftin başka araçlar için kullanılmasının önünde bir engel bulunmadığı belirtilmiştir. Servislerin lift kapasitelerini değerlendirmek adına TOGG'un sözleşme imzaladığı servislerden bilgi talebinde bulunulmuştur. Bilgi talebine gelen cevabi yazılarda zincir servislerin (.....) arasında değişen sayıda lifte sahip olduğu ve yalnızca (.....) tane liftin TOGG adına ayrıldığı, TOGG kullanıcıları tarafından liftlerin rezerve edilmesi halinde ilgili liftlerde TOGG araçların öncelikli olacağı, fakat yetkilendirilmiş zincir serviste herhangi bir TOGG aracı bulunmaması ve TOGG kullanıcısının herhangi bir randevusunun olmaması halinde boş liftin yetkilendirilmiş zincir servis tarafından başka araçlar için de kullanılmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı ifade edilmiştir. Servislerdeki bu fiili durum dikkate alındığında servislerin TOGG dışındaki araçlara hizmet vermek için yeterli kapasiteye sahip olduğu ve bahse konu lift rezervasyonunun servislerin diğer araçlara hizmet vermesine engel oluşturacak nitelikte olmadığı görülmektedir.

- (64) Pazara giriş koşullarına bakıldığında ise satış sonrası hizmetlerin sunulmasında ilgili pazara giriş bakımından, servislerin kurulması ve işletilmesi için; yeterli teknik kadroya, ilgili ekipmana, yedek parça ve ürünlere sahip olmak amacıyla birtakım yatırımların gerçekleştirilmesinin gerektiği bilinmektedir. TOGG marka araçlara bakım onarım hizmeti verilebilmesi için alınması gereken "*Togg Özel Araç Listesi*"¹⁷ altında belirtilen kalemlere ilişkin özel ekipman maliyetinin (.....) Euro arasında değişmekte olduğu, söz konusu cihazların TOGG haricinde başka otomotiv markalarına ait araçların bakım ve onarım hizmetlerinde (teknik olarak mümkün olduğu ölçüde) kullanılmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda TOGG adına hizmet vermek üzere yetkilendirilmiş münferit BOSCH servislerinden bilgi talebinde bulunulmuştur. Gelen cevabi yazılarda servisler tarafından özetle;

- TOGG yetkili servisi olmak için teknisyen, araç kabul ve yedek parça görevlisi, lift, lastik sökme takma cihazı, ikaz tabelaları, personel eğitim yatırımı, TOGG totem ve gerekli tabelalar, batarya lifti, izoleli el aletleri, diagnoz cihazı, kamera radar kalibrasyon cihazı, elektrikli araç şarj ünitesi, rot-balans ayar cihazı, koruma kıyafetleri gibi elektrikli araçlara yönelik pek çok ekipmana ve çalışana ihtiyaç olduğu,
- Söz konusu yatırımların yaklaşık (.....) TL'ye mal olduğu,
- Bahse konu yatırımın geri dönüşünün (.....) yıl arasında olabileceği,
- Alınan ekipmanların mevcutta ve gelecekte başka araçlarda da kullanılabileceği ancak yalnızca TOGG marka araçlarda kullanılabilecek ekipmanların da olduğu ifade edilmiştir.

- (65) Başvuru sahibince ve servislerce yapılan açıklamalar değerlendirildiğinde, TOGG marka araçlara hizmet verilebilmesi için özel ekipmanların alınmasının gerekli olduğu ancak bahse konu ekipmanların başka marka araçların bakım onarımında da kullanılabileceği, bununla birlikte ileride elektrikli araçların yaygınlaşması ile beraber bağımsız servislerin de bahse konu yatırımları yaparak elektrikli araçlara bakım onarım hizmeti vermesinin mümkün olduğu, zira yatırımların geri dönüş süresinin elektrikli araç sayısının artmasıyla daha da düşeceği değerlendirilmektedir.

- (66) Bu anlamda gerek lift rezervasyon sisteminin gerekse de yapılması gereken yatırımların değerlendirilmesi sonucunda TOGG ile sözleşme imzalayan yetkili zincir

¹⁷ YV çıkış kutusu, motor/YV braket kayışı, vinç askıları, hizalama primi, motor montaj sehpası, tanılama test cihazı(dizüstü bilgisayar), OBD ara bağlantısı ve VCI, her hizmet için tanılama lisansları, kamera kalibrasyon panosu, radar kalibrasyon levhası, hava yastığı kontrol konektörü, ayarlanabilir direnç kutusu, hava yastığı sökme aletinden oluşmaktadır.

servislerin fiiliyatta başka markalara hizmet vermesinin engellenmediği, ilaveten ileride bağımsız servislerin de TOGG marka araçlara hizmet vermesinin mümkün olduğu görüldüğünden bildirim konu sözleşmelerin pazarda bir kapama etkisi yaratmayacağı değerlendirilmektedir.

- (67) Sonuç olarak, motorlu taşıtlar pazarının dinamik bir yapıda olduğu, elektrikli araç pazarının ve dolayısıyla satış sonrası bakım/onarım pazarının yeni gelişen bir pazar olduğu, araç parkının ortalama yaşının yıllar itibarıyla artış gösterdiği ve dolayısıyla satış sonrası hizmetlere yönelik talebin artıyor olduğu söylenebilecektir. Ayrıca, satış sonrası hizmetlerin sunulması bakımından hem TOGG hem de BOSCH'un bölge dağıtıcıları, atölyeleri, atölye sağlayıcıları ve/veya OEM'ler dâhil diğer sağlayıcı ve/veya ortaklarla sözleşme yapma hakkı olduğu için münhasırlık veya rekabet etmeme yükümlülüğünün söz konusu olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan, elektrikli araç pazarına yeni giren TOGG'un teknolojik bilgi ve *know-how*'u ile BOSCH'un satış sonrası servis ağını birleştirecek olmasının rekabeti artıracak bir görünüme sahip olduğu söylenebilecektir. Bunun yanında satış sonrası hizmetlerin sunulmasında ilgili pazara giriş bakımından servislerin kurulması, işletilmesi, yeterli teknik kadroya, ilgili ekipmana, yedek parça ve ürünlere sahip olmak üzere birtakım yatırımların gerçekleştirilmesi sebebiyle fiili engellerin mevcut olduğu söylenebilse de yatırım maliyetinin makul görülmesi ve yatırımların geri dönüşünün kısa sürede alınabiliyor olması göz önüne alındığında söz konusu giriş engelinin telafi edilebileceği değerlendirilmektedir. Tüm hususlar bir arada değerlendirildiğinde 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan muafiyetin koşullarından üçüncüsünün de sağlandığı sonucuna varılmıştır.

(d) Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (68) Bir anlaşmanın bireysel muafiyet alabilmesi için gerekli son koşulda, anlaşmanın ilk iki olumlu koşuldaki sağlayacağı yararların elde edilmesi için daha az rekabeti sınırlayıcı bir yöntemin söz konusu olmaması gerektiği belirtilmektedir. Bu koşul altındaki değerlendirmelerde genel olarak sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümlerinin, elde edecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı ve sözleşme süresi dikkate alınmaktadır.
- (69) Sözleşmelerde rekabetçi endişe yaratabilecek hükümlerden biri, verilecek hizmetlerin ücretinin TOGG tarafından belirlenmesidir. Sözleşmeye bakıldığında TOGG'un yol yardım hizmetleri için uygulanacak saha servis ücreti, seyahat ücreti gibi ücretleri belirlediği ancak bahse konu ücretlerin daha düşük fiyattan verilmesinin mümkün olduğu görülmektedir (Küresel Sözleşme Ek-10). Yine YZS Sözleşmesinin 4.5. maddesinde TOGG'un servislere sözleşme kapsamı ürünlerin tavsiye edilen perakende fiyat listesini göndereceği düzenlenmiştir. Bahse konu hükümler değerlendirildiğinde belirlenen fiyatların tavsiye fiyat ya da azami fiyat niteliğinde olduğu ve servislerin hizmetleri daha düşük fiyattan sunmasının önünde bir engel bulunmadığı, dolayısıyla bahse konu hükümlerin rekabetçi bir endişe yaratmayacağı değerlendirilmektedir.
- (70) Sözleşmeler kapsamında bir diğer rekabetçi endişe yaratabilecek durum ise taraflar arasındaki bilgi değişimidir. Hem TOGG hem de BOSCH bakım onarım hizmeti vermekte olup bahse konu pazarda taraflar rakip konumundadır. TOGG, Küresel Sözleşme'nin 9. maddesi kapsamında BOSCH ile gerekmesi halinde hizmetlerin sağlanması için gerekli olduğu ölçüde kullanılmak ve hiçbir şekilde başka amaçlarla kullanılmamak üzere; satış hacmi planlaması, araç geliştirme ve üretim kilometre taşları, bölgesel pazar lansman zaman çizelgeleri, araç teslim hacimleri, araç servis

geçmişleri¹⁸ ve TOGG tanılama (diyagnostik)¹⁹ verileri gibi birtakım bilgi ve belgeleri paylaşacaktır.

- (71) Başvuruda, satış hacmi öngörülerinin paylaşılmasının servis ihtiyacının tam olarak karşılanabilmesi için BOSCH ile paylaşılacağı, hâlihazırda tahmini satış adetlerinin zaten BOSCH'a bildirildiği ancak değişiklik olması durumunda bilgilendirme yapılacağı belirtilmiştir. Araç servis geçmişi verisinin ise tüketiciye yüksek kalitede hizmet sunmak, araca servislerde herhangi yanlış bir müdahale yapılmasının önüne geçmek adına paylaşılacağı, BOSCH yetkilendirilmiş zincir servislerinde TOGG'a özel olarak hizmet verecek personele, UEP sisteminde kullanıcının servis geçmişini sorgulama yetkisi verileceği, bu ekran kapsamında ise sadece değiştirilen yedek parça, yapılan işçilikler ile servise gelme sebebi ve yapılan işlemin görüntülenebileceği, servis işlemine ilişkin fiyat bilgisine erişilemeyeceği ifade edilmiştir. Tanılama verilerinin paylaşılması içinse TOGG araçlarına ilişkin sisteme erişim için lisans tanımlanacağı, bahse konu lisansın araçların bakım onarımının yapılması için gerekli olduğu ifade edilmiştir.
- (72) İlâveten, BOSCH'un hâlihazırda yedek parça ürettiği ve ileride TOGG marka yedek parçaların eşdeğerlerini üretmesi imkanı bulunduğu görülmektedir. Bununla beraber TOGG tarafından yedek parçalara ilişkin rekabete duyarlı hiçbir bilginin BOSCH ile paylaşılmayacağı, BOSCH'un yetkilendirilmiş zincir servislerinin TOGG markalı araçlarla ilgili yapacağı tüm işlemler ve faturaların, TOGG'un zincir servislere sağlamış olduğu UEP isimli yazılım programı üzerinden yapılacağı; BOSCH'un ilgili yazılıma herhangi bir erişiminin bulunmadığı, TOGG'un vereceği eğitimleri yalnızca Bosch yetkilendirilmiş zincir servislerine değil, pazarda faaliyet gösteren diğer bağımsız servisler dâhil talep eden tüm teşebbüslere sağlayabileceği; dolayısıyla TOGG yedek parçaları bakımından, BOSCH'un pazarda faaliyet gösteren herhangi bir bağımsız yedek parça üreticisi/tedarikçisinden daha fazla detaya hâkim olmayacağı ifade edilmiştir. İlâveten, muafiyet konusu işbirliği kapsamında TOGG ile Bosch yetkilendirilmiş zincir servisleri arasında imzalanan gizlilik taahhünamelerinin bir örneği Kuruma sunulmuştur.
- (73) Tüm bu açıklamalar değerlendirildiğinde, araç servis geçmişleri ve tanılama bilgilerinin servislerin erişimine açılmasının servislerin bakım onarım hizmeti vermesi için gerekli olduğu, araç geliştirme ve satış hacmi planlamasının paylaşılmasının ise TOGG'un servis ihtiyacının karşılanabilmesi için gerekli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca UEP isimli yazılım programı üzerinden yapılacak işlemlere BOSCH'un erişiminin bulunmaması zorunlu olanın ötesinde bir bilgi değişimi yapılmasının önüne geçilmesine yardımcı olacaktır. Yine TOGG ile servisler arasında imzalanan ve TOGG tarafından arz edilen hizmet talebine ilişkin her türlü bilgi ve belgenin her ne olursa olsun gizli bilgi olarak kabul edileceği ve açıklanmayacağına ilişkin gizlilik taahhünamesi de göz önüne alındığında bahse konu bilgi paylaşımlarının rekabetçi endişe yaratmayacağı değerlendirilmektedir.
- (74) Son olarak sözleşmelerin süresi incelendiğinde; her iki sözleşmenin de (.....) olarak düzenlendiği ve (.....) önceden fesih ihbarında bulunmak suretiyle feshedilebileceği düzenlenmiştir. İlgili süreler değerlendirilirken sözleşmelerde münhasırlık veya rekabet etmeme yükümlülüğünün öngörülmediği dikkate alınmalıdır. Kısa feshi ihbar sürelerinin hizmet kalitesinin devamlılığı ve iyileştirilmesi ile sistem üyelerinin geçiş maliyetlerinin azaltılması yönünden gerek tüketiciler gerekse sistem üyeleri nezdinde olumlu bir etki yaratacağı; ticari ilişkisinden memnun olmayan servislerin kolaylıkla sözleşmelerini

¹⁸ Daha önce yapılan servis işlemleri anlamına gelmektedir.

¹⁹ Aracın arıza, hata ve sorunlarına ilişkin inceleme ve tespit aşamasında kullanılan özellikli veridir.

feshederek başka sağlayıcılara hizmet sağlamaya ağırlık vermesinin önünü açtığı değerlendirilebilecektir. Bununla beraber TOGG marka araçlara hizmet sağlamak adına yatırım yapan servisler açısından kısa fesih süreleri belirlenmesinin yatırımın geri dönüşü adına bir risk yaratıp yaratmadığı da sorgulanabilecektir. Bu kapsamda sözleşme imzalayan servislere sürelerin makul olup olmadığı sorulmuş, servisler tarafından fesih sürelerinin makul olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, ilgili sözleşmelerde fesih sürelerinin çok uzun olmamasının TOGG ile sözleşmesini feshettikten sonra edindikleri *know-how* sayesinde servislere başka sağlayıcılar ile çalışma ya da bağımsız servis olarak elektrikli araçlara bakım onarım hizmeti sağlama imkânı yarattığı göz önüne alındığında, tüketici alternatiflerinin kısıtlı olduğu elektrikli araçlara yönelik satış sonrası servis hizmetlerine etkin bir alternatif oluşturulmasının da mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Tüm bu açıklamalar dikkate alındığında bahse konu sözleşmelerin rekabeti gerekenden fazla kısıtladığına dair bir kanaat oluşmamıştır.

- (75) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, bildirim konu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan tüm koşulları taşıması nedeniyle bireysel muafiyetten faydalanabileceği sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (76) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1- Bosch Sanayi ve Ticaret AŞ'nin yetkili zincir servisleri ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ arasındaki ilişkinin acentelik ilişkisi olarak değerlendirilemeyeceğine ve başvuru konusu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında yer aldığına,
  - 2- Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ'nin piyasaya süreceği elektrikli binek otomobillere yönelik satış sonrası hizmetlerinin sunulmasına ilişkin olarak kurgulayacağı hibrit sistem çerçevesinde, Bosch Sanayi ve Ticaret AŞ ile akdettiği Küresel Servis Ağı Sözleşmesi'nin ve bakım onarım servisleri ile imzaladığı Yetkilendirilmiş Zincir Servis Sözleşmesi'nin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
  - 3- Bununla birlikte, başvuru konusu sözleşmelere 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasına
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.